

Handreiking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vergunningplicht
Wet natuurbescherming voor Natura 2000-natuurherstelmaatregelen.

UITGANGSPUNTEN

Deze handreiking met de daarin opgenomen vrijstellingen is alleen bedoeld voor Natura 2000-instandhoudingsprojecten, geldt vanaf het moment dat deze is vastgesteld (C2280601/4884367) voor alle waterschappen, omgevingsdiensten en terreinbeherende organisaties en wordt bekendgemaakt door toezending. Bij toepassing van de in deze handreiking genoemde maatregelen en de daarmee gepaarde vrijstellingen wordt uitgegaan van één project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied en waarin de diverse onderdelen met elkaar onlosmakelijk verbonden zijn.

Deze handreiking is verder bedoeld om een uitleg te geven aan de toepassing van de Wet natuurbescherming (Wnb) en verdere uitvoering te geven aan het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) van 10 december 2019 (kader voor toetsing door de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)); aan deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend. Deze handreiking is bedoeld als handvat en heeft niet het karakter van een besluit en is daarmee niet op enig rechtsgevolg gericht. Met de handreiking worden geen nieuwe vrijstellingen in het leven geroepen. De handreiking is een uitleg van het besluit van GS van 10 december 2019 en een duiding van wet- en regelgeving.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan inzake het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De uitspraak heeft als gevolg dat het PAS niet meer als basis voor toestemming van activiteiten waarbij stikstof vrijkomt mag worden gebruikt. De drempelwaarde voor de uitstoot van stikstof is hiermee ook vervallen. Dit blijkt in de praktijk onduidelijkheid op te leveren voor de uitvoering van Natura 2000-herstelmaatregelen die (tijdelijk) extra stikstof depositie veroorzaken in de aanlegfase. In en rondom de Natura 2000-gebieden moeten namelijk maatregelen worden getroffen om de natuurwaarden in deze gebieden te behouden en te herstellen, ook als dit mogelijke (tijdelijke) nadelige gevolgen heeft voor de leefgebieden van verschillende soorten flora en fauna in het gebied. Het uitvoeren van de instandhoudingsmaatregelen is een wettelijke verplichting die is vastgelegd in de Wnb.

Voor Natura 2000-instandhoudingsmaatregelen die genoemd zijn in Natura 2000-beheerplannen geldt géén Wnb vergunningplicht. Als een maatregel echter niet specifiek is genoemd in het Natura 2000-beheerplan én er stikstofuitstoot in de aanlegfase is, is het op basis van wet- en regelgeving nu niet mogelijk voor de ODBN om hier vrijstelling van vergunning voor te geven.

De Spoedwet aanpak Stikstof is in werking getreden op 1 januari 2020. De Spoedwet geeft een verdere duiding van de vrijstellingsmogelijkheden voor natuurherstelmaatregelen. [In de toelichting bij dit wetsvoorstel](#) staat het volgende:

“De vergunningplicht geldt ... niet voor een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Dat soort projecten kunnen op grond van de voorgestelde wijziging in de toekomst dus zonder vergunning worden uitgevoerd, ook als zij voor bepaalde natuurwaarden in het gebied een zekere verslechtering van de kwaliteit kunnen veroorzaken.”

Voor Natura 2000-instandhoudingsmaatregelen die genoemd zijn in Natura 2000-beheerplannen was er al een vrijstelling van de Wnb-vergunningplicht voor het onderdeel gebiedsbescherming. Met de [Spoedwet aanpak stikstof](#) is er nu ook een vrijstelling gekomen voor natuurherstelmaatregelen die niet specifiek zijn genoemd in Natura 2000-beheerplannen en waarbij er mogelijk stikstofuitstoot is in de aanlegfase. In anticipatie daarop hebben GS in lijn hiervan op 10 december 2019 enkele besluiten bevestigd en genomen:

- 1. Bevestigen dat de vrijstelling van de vergunningplicht Wnb geldt voor alle Natura 2000-instandhoudingsmaatregelen**, ook als die nog niet opgenomen zijn in een Natura 2000-beheerplan.
- 2. De vrijstelling van de vergunningplicht Wnb (conform artikel 2.7 en 2.9 Wnb) toe te passen op alle maatregelen die noodzakelijk zijn om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren**, dan wel om de (nadelige) gevolgen van de herstelmaatregelen te beperken of ongedaan te maken.
- 3. Maatregelen die in onmiddellijke samenhang met herstelmaatregelen worden uitgevoerd, per situatie aan GS voor te leggen** om te bepalen of hiervoor een Wnb-vergunning moet worden aangevraagd.

OVERWEGINGEN DIE AAN DIT BESLUIT TEN GRONDSLAG LAGEN WAREN:

- Als het geplande werk een zogenoemde instandhoudingsmaatregel is die al in een Natura 2000-beheerplan opgenomen is, geldt vrijstelling voor een vergunning;
- Voor maatregelen die nog niet in het Natura 2000-beheerplan staan, zal eerst advies van een ecooloog en/of hydroloog van de provincie nodig zijn om te bepalen of er wel of niet een vergunning nodig is en of significante negatieve effecten zijn uit te sluiten. Indien de gebiedsecoloog van oordeel is dat er ook andere maatregelen in het project worden uitgevoerd die niet direct noodzakelijk zijn voor de instandhoudingsmaatregelen, zal de situatie aan GS worden voorgelegd. GS maakt per geval de afweging of de maatregel onder de vrijstelling Wnb valt. Indien dit niet het geval is, dient voor deze maatregelen een aparte vergunning te worden aangevraagd. Uiteraard kan de initiatiefnemer ook vooraf de keuze maken om voor deze overige maatregelen een vergunningaanvraag te doen;
- Bij projecten die niet direct bijdragen aan natuurherstel, maar in samenhang met de natuurherstelmaatregelen worden uitgevoerd, zullen GS besluiten of er wel of niet een vergunning nodig is.
 - Daarbij is van belang dat bepaalde instandhoudingsmaatregelen uitsluitend kunnen worden gerealiseerd als rechtstreeks hieraan gekoppelde maatregelen (integraal en gebiedsgericht werken) ook uitgevoerd worden¹. Als voor deze andere maatregelen wel een Wnb-vergunning moet worden aangevraagd, levert dit vertraging op voor de uitvoering van het project. Als de Wnb-vergunning niet verleend wordt, kan het project niet als geheel worden uitgevoerd. Uitvoering van instandhoudingsmaatregelen vindt vaak plaats binnen een integraal gebiedsplan. Met deze plannen wordt ook invulling gegeven aan overige gebiedsopgaven als waterberging, kavolverbetering, aanleg van recreatieve voorzieningen, etc. Maatregelen ten behoeve van deze doelen dragen veelal bij aan het verkrijgen van draagvlak voor de uitvoer van de natuurherstelmaatregelen. Als deze maatregelen niet of later uitgevoerd worden, kan de samenwerkingsbereidheid en het draagvlak van partners en omgeving afnemen.

- Als de samenhangende maatregelen op een later moment worden uitgevoerd dan de instandhoudingsmaatregelen, geeft dit extra kosten en verstoring. Door 'werk met werk' te maken kan bespaard worden op de kosten van uitvoering. Ook wordt extra verstoring van de huidige natuurwaarden door onder andere geluid en stikstofdepositie voorkomen door werkzaamheden in één werk uit te voeren.

Een en ander wordt verder uitgewerkt in het schema op de volgende pagina.

- In alle gevallen geldt dat bij de uitvoering de uitstoot van stikstof zoveel als mogelijk beperkt dient te worden, zodat mogelijk negatieve effecten op natuurwaarden worden voorkomen.
- In artikel 3.31, eerste lid van de Wnb is vastgelegd dat gewerkt moet worden volgens door Onze Minister goedgekeurde ecologische gedragscodes. Daarnaast dient de uitvoerende partij, bij de aanbesteding van de werkzaamheden, het gebruik van methoden en technieken die de emissie van stikstof zoveel als redelijkerwijs mogelijk beperken, als criterium te hanteren.

INHOUD VAN DEZE HANDREIKING

In deze handreiking is in lijn met de GS-besluiten van 10 december 2019 vrijstelling van vergunningplicht voor Natura 2000-natuurherstelmaatregelen verder toegelicht en uitgewerkt in:

1. **Een juridische toelichting:** hoe staat het in de wet?
2. **Vijf categorieën maatregelen** waarop de vrijstelling van toepassing is. Met daarbij een stappenplan dat toelicht welke stappen per categorie moeten worden gezet om vrijstelling te verkrijgen. En per categorie een voorbeeldscenario van het verkrijgen van de vrijstelling.
3. **Een categorie maatregelen (E)** waarvoor aan de hand van een voortoets wordt bepaald of een vrijstelling geldt van de vergunningplicht (of niet). Met daarbij een stappenplan dat toelicht welke stappen per categorie moeten worden gezet om vrijstelling te verkrijgen. En een voorbeeldscenario van het verkrijgen van de vrijstelling.

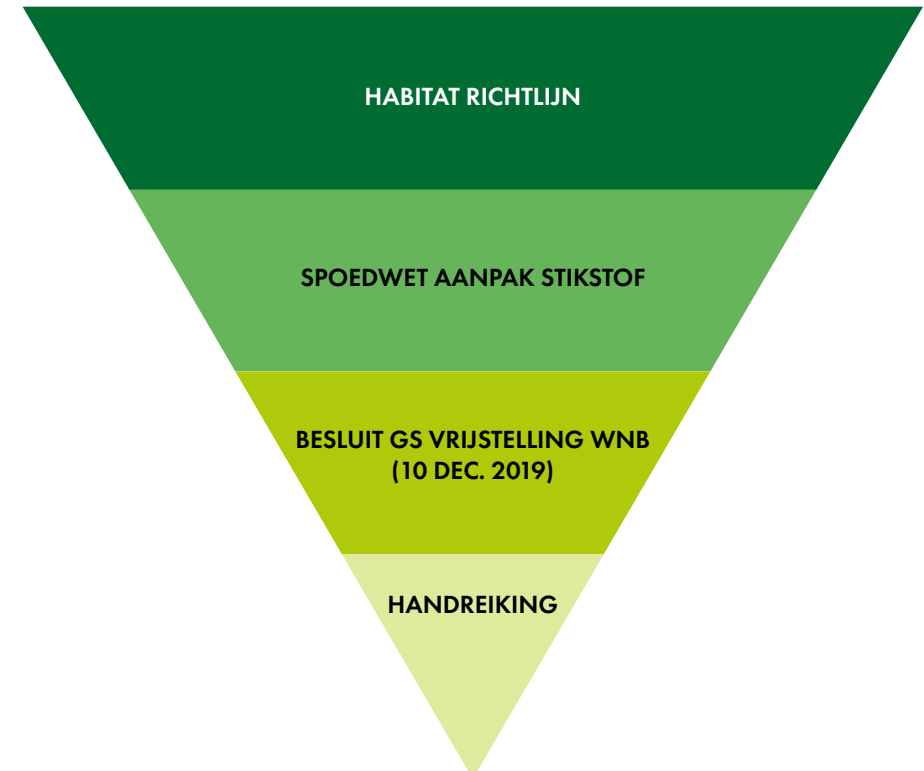
¹ Een voorbeeld is het project Aanpassen Waterhuishouding Waalwijk (AWWV). De aanpassing van de waterhuishouding is nodig om het hydrologisch systeem in de Westelijke Langstraat te kunnen herstellen. Een ander voorbeeld zijn mitigerende maatregelen die nodig zijn om negatieve effecten voor omwonenden te voorkomen, zoals bijvoorbeeld door het aanleggen van drainage of het ophogen van een perceel

JURIDISCHE TOELICHTING: HOE STAAT HET IN DE WET?

In de toelichting van de [Spoedwet aanpak stikstof](#), die op 1 januari 2020 in werking is getreden, staat: “De [...] vergunningplicht geldt [...] niet voor een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Dat soort projecten kunnen op grond van de voorgestelde wijziging in de toekomst dus zonder vergunning worden uitgevoerd, ook als zij voor bepaalde natuurwaarden in het gebied een zekere verslechtering van de kwaliteit kunnen veroorzaken².”

Het besluit dat op 10 december 2019 door GS is vastgesteld, verduidelijkt deze vrijstelling. Hierin is opgenomen dat alle Natura 2000-instandhoudingsmaatregelen vrijgesteld zijn van de verplichting van een vergunning op basis van de Wnb. Alle instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen in de zin van artikel 2.2, eerste en tweede lid van de Wnb, die in de Natura 2000-beheerplannen zijn beschreven, zijn op grond van artikel 2.9 en 2.7, tweede lid, van de Wnb vrijgesteld. Ook maatregelen, die niet zijn opgenomen in een Natura 2000-beheerplan, maar die wel bijdragen aan de instandhouding van Natura 2000-gebieden, zijn vrijgesteld op grond van de verruimde uitleg van de vrijstelling zoals omschreven in de Spoedwet aanpak stikstof, de voornoemde artikelen van de Wnb en het besluit van GS van 10 december 2019. Zo zijn ook de maatregelen die noodzakelijk zijn om de instandhoudingsmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om de nadelige gevolgen van de instandhoudingsmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, vrijgesteld. Hierdoor worden activiteiten die bijdragen aan instandhoudingsmaatregelen maar (nog) niet zijn opgenomen in een beheerplan, zonder Wnb-vergunning mogelijk.

Figuur 1: Wetgeving waarin vrijstelling wordt benoemd.

² Op 24 maart 2021 is daarnaast de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ("Stikstofwet") – na goedkeuring door de Eerste Kamer op 9 maart jl. – gepubliceerd in het Staatsblad. Het streven is dat de Stikstofwet op 1 juli 2021 in werking treedt. De Stikstofwet bevat een partiële vrijstelling van de beoordelingsplicht bij het verlenen van vergunningen voor tijdelijke sloop- en bouwactiviteiten. Deze partiële vrijstelling natuurvergunningplicht bouwsector geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg en niet voor structurele stikstofemissies in de gebruiksfase van het bouwwerk of werk, als gevolg van bijvoorbeeld bewoning, gebruik van utiliteitsbouw of verkeer dat over een weg rijdt. Voor de structurele uitstoot die een project in de gebruiksfase uitstoot, blijft de natuurvergunningplicht dus onverkort van toepassing. De vrijstelling is voorts partieel, omdat deze alleen geldt voor de gevolgen van stikstofdepositie en niet voor andere significante gevolgen, bijvoorbeeld de verstoring van diersoorten.

Artikel 2.9a Wet natuurbescherming juncto artikel 2.5 Besluit natuurbescherming en, na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, artikel 8.74c Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), bepalen dat de gevolgen van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, die wordt veroorzaakt door sloop- en bouwactiviteiten, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen, alsmede het aanleggen, wijzigen of opruimen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen, buiten beschouwing wordt gelaten bij het beoordelen van een vergunningaanvraag voor een Natura 2000-activiteit.

Op de voet van artikel 2.7, tweede lid Wnb, geldt geen vergunningplicht voor een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied³.

De praktijk is dat bij de uitvoering van natuurherstelmaatregelen ook dikwijls andere maatregelen worden getroffen en voorzieningen worden aangelegd, die echter geen onmiddellijk samenhang hebben dan wel direct verband houden met de instandhouding, het beheer of het herstel van de natuurwaarden in het gebied en op zich ook niet noodzakelijk zijn voor de instandhouding, het beheer of het herstel van de natuurwaarden⁴. Slechts als een project⁵ direct verband houdt met of nodig is voor het "beheer" in de zin van de Wnb van een Natura 2000-gebied en vooraf vaststaat dat die andere maatregelen en voorzieningen geen significant effect op de voor het betreffende gebied vastgestelde instandhoudingsdoelstelling hebben is er, gelet op het voornoemde artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb voor deze maatregelen en voorzieningen net als voor de natuurherstelmaatregelen geen Wnb-vergunning vereist. Het voornoemde artikel 2.7, tweede lid Wnb is in de Wnb ingevoerd op grond van de Spoedwet aanpak stikstof die op 1 januari 2020 in werking is getreden. Artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn vormt de basis voor dit artikel 2.7, tweede lid Wnb.

Deze handreiking heeft geen betrekking op de bepalingen opgenomen in paragrafen 3.2 en 3.3. van de Wnb, zijnde de bepalingen met de verbodsbepalingen ter bescherming van soorten. Meer informatie over de ontheffing voor beschermde soorten leest u op de webpagina:

[Wnb – ontheffing beschermde soorten.](#)

³ De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (22 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1125, r.o. 32.4) hanteert als uitgangspunt dat een toename van depositie – ook kleine of tijdelijke – op een met stikstof overbelast gebied significante gevolgen kan hebben. Dat betekent dat daarvan alleen kan worden afgeweken van de vergunningplicht als er een goede onderbouwing aan ten grondslag ligt.

⁴ Dat betreft categorie E; die niet rechtstreeks valt onder de beschrijving van uitzonderingen van vergunningplicht Wnb ingevolge de Spoedwet aanpak stikstof en om te beoordelen of er dan niet alsnog een vergunning ingevolge de Wnb nodig is, is bij deze categorie een voortoets nodig.

⁵ Per project dient dan vooraf de onlosmakelijke samenhang te worden beschreven en toegelicht.

MAATREGELEN WAARVOOR VRIJSTELLING VAN VERGUNNINGPLICHT GELDT:

- A.** De maatregelen die een concrete invulling geven aan de in de beheerplannen beschreven instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen (zie artikel 2.2, eerste en tweede lid, van de Wnb);
- B.** De maatregelen die (nog) niet zijn opgenomen in een beheerplan, maar wel strikt noodzakelijk zijn voor de instandhoudingsdoelen, zoals een nieuwe Natura 2000-instandhoudingsmaatregel.
- C.** De maatregelen die (nog) niet zijn opgenomen in beheerplan en die 'per saldo' een positief effect hebben op de instandhoudingsdoelen, zoals maatregelen die in het kader van het Natuur Netwerk Brabant of de Kaderrichtlijn Water gelijktijdig worden uitgevoerd met instandhoudingsmaatregelen;
- D.** De maatregelen die noodzakelijk zijn om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

MAATREGELEN WAARVOOR AAN DE HAND VAN EEN VOORTOETS⁶ WORDT BEPAALD OF EEN VERGUNNINGPLICHT GELDT:

- E.** De maatregelen die in het kader van integrale gebiedsgerichte afwegingen onmiddellijke samenhang hebben met de instandhoudingsmaatregelen dan wel herstelmogelijkheden en daardoor slim en duurzamer samen uitgevoerd worden (functiecombinaties)⁷.

⁶ De voortoets geldt in de gevallen bij maatregel E; Maatwerk wordt gedaan bij de beoordeling van de voortoetsen. Door deze werkwijze wordt onze medewerking geborgd aan projecten die een positief effect hebben op de natuur.

⁷ Gedacht moet worden aan de aanleg van voet- en fietspaden en kunstwerken. Deze maatregelen en voorzieningen worden tegelijk en naar aanleiding van de natuurherstelmaatregelen uitgevoerd en aangelegd. Door ze in samenhang met de natuurherstelmaatregelen uit te voeren en aan te leggen, is hun nadelige en schadelijke impact op de natuurwaarden geringer dan wanneer ze als 'losse' maatregelen en voorzieningen zouden worden uitgevoerd en aangelegd (duurzame en slimme functiecombinaties).

⁸ Beste beschikbare technieken: voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu meest doeltreffende technieken om de emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu, die een inrichting kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken, die – kosten en baten in aanmerking genomen – economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kunnen worden toegepast, en die voor degene die de inrichting drijft, redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn; daarbij wordt onder technieken mede begrepen het ontwerp van de inrichting, de wijze waarop zij wordt gebouwd en onderhouden, alsmede de wijze van bedrijfsvoering en de wijze waarop de inrichting buiten gebruik wordt gesteld;

EN WORDT VOLDAAN AAN/RESPECTIEVELIJK VERSTAAN:

- 1.** De hiervoor bedoelde maatregelen zijn opgenomen in een plan dan wel een besluit dat tot stand is gekomen met toepassing van de reguliere dan wel de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, zodat een belanghebbende bezwaar heeft kunnen maken tegen de maatregelen dan wel eenieder op de maatregelen een zienswijze heeft kunnen geven;
- 2.** Onder plan dan wel een besluit als hiervoor bedoeld wordt mede verstaan (een ontwerp van) een projectplan, inpassingsplan of omgevingsvergunning;
- 3.** Bij de uitvoering van de maatregelen de beste beschikbare technieken⁸ om de emissie van stikstof te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zo veel mogelijk te beperken, worden toegepast (zie artikel 1 Wabo);
- 4.** De ecooloog en/of hydroloog bevestigt namens GS middels een brief aan de initiatiefnemer dat aan hiernaast genoemde maatregel of een combinatie daarvan is voldaan.

TOCH EEN VERGUNNING NODIG?

Valt de maatregel die moet worden uitgevoerd niet onder één van de hiernaast genoemde categorieën, dan moet zonder meer een Wnb-vergunning worden [aangevraagd](#). Valt de maatregel die moet worden uitgevoerd onder categorie E (zie volgende pagina), dan moet na een voortoets (maatwerktoetsing door de ODBN) bekeken worden of alsnog een Wnb-vergunning moet worden aangevraagd.

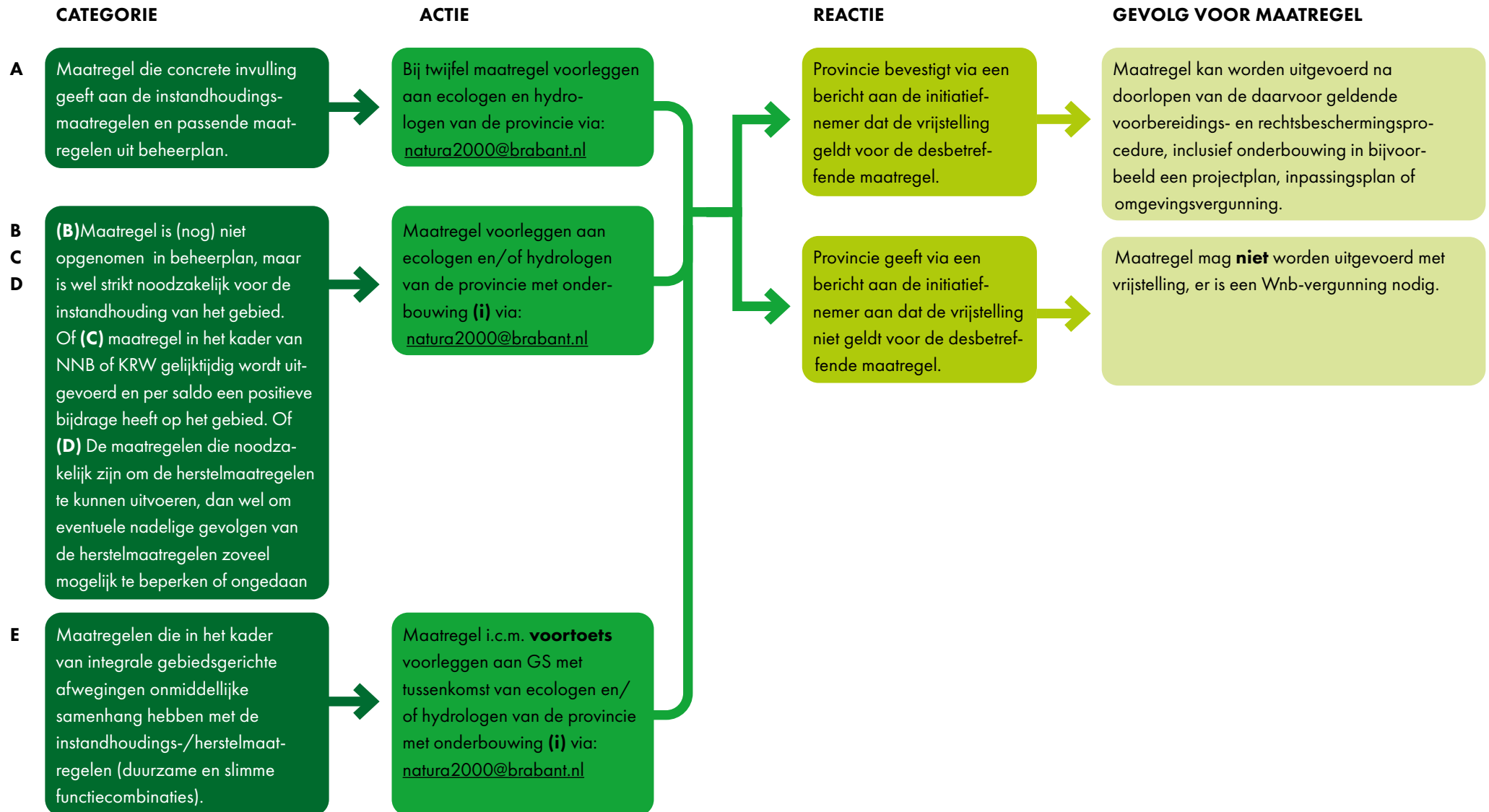
Vanwege de stikstofproblematiek, is bij de ODBN een grote werkvoorraad ontstaan. Hierdoor kan het verlenen van vergunningen langer duren dan gebruikelijk. Als de maatregel van groot maatschappelijk belang en/of snel moet worden uitgevoerd, kunnen GS besluiten de aanvraag prioriteit te geven, zodat de aanvraag sneller door de ODBN wordt opgepakt. Prioriteit aanvragen kan door een e-mail te sturen aan natura2000@brabant.nl inclusief onderbouwing waarom de maatregel van groot maatschappelijk belang is.

MEER WETEN?

In het stappenplan en de voorbeelden op de volgende pagina's worden deze categorieën verder uitgelegd en praktisch toegelicht met voorbeelden.

SCENARIO'S WAARVOOR VRIJSTELLING VAN VERGUNNINGPLICHT GELDT:

Klik op **(i)** voor meer informatie over de onderbouwing van de maatregelen.

VOORBEELDEN PER SCENARIO (A TOT EN MET E)

A

In het Natura 2000-beheerplan X staat als maatregel genoemd: hydrologisch herstel door peilopzet in Natura 2000-gebied X.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y gaat sloten dempen in het Natura 2000-gebied. Op de grens met het landbouwgebied worden nieuwe sloten aangelegd om wateroverlast voor landbouw te voorkomen. Waterschap Y vraagt zich af of dit allemaal onder hydrologisch herstel valt en of hiervoor een Wnb-vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y stuurt de vraag via natura2000@brabant.nl naar de ecologen en hydrologen van de provincie.

PROVINCIE:

De ecooloog en/of hydroloog bevestigt per e-mail/brief aan Waterschap Y dat deze maatregelen vallen binnen de maatregel zoals opgenomen in het Natura 2000-beheerplan. Er is dus geen vergunning nodig.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y kan de maatregel uitvoeren na doorlopen van de daarvoor geldende voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure.

B & C

In het Natura 2000-beheerplan staat als maatregel genoemd: kwaliteitsverbetering van Ven X door 'opstellen stappenplan voor duurzaam herstel van aanvoer van voldoende water met de gewenste kwaliteit'.

INITIATIEFNEMER:

Uit voortschrijdend inzicht blijkt dat een zuiveringsmoeras aangelegd moet worden om de kwaliteit van aangevoerd water te verbeteren. Dit is nog niet opgenomen in het beheerplan. Terrein beherende organisatie (TBO) Y vraagt zich af of hiervoor een Wnb-vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

TBO Y stuurt de vraag via natura2000@brabant.nl naar de ecologen en hydrologen van de provincie, inclusief ontwerpprojectplan met onderbouwing dat onderhavige maatregel strikt noodzakelijk (B) dan wel bij gelijktijdige uitvoering een positief effect (C) heeft op het behalen van de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

PROVINCIE:

De gebiedsecoloog bevestigt per e-mail/brief aan TBO Y dat er geen vergunningaanvraag nodig is voor de desbetreffende maatregel.

INITIATIEFNEMER:

TBO Y kan de maatregel uitvoeren na doorlopen van de daarvoor geldende voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure.

D

In het Natura 2000-beheerplan staat als maatregel genoemd: hydrologisch herstel door peilopzet in landbouwgebied en beekherstel in Natura 2000-gebied X.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y wil daarnaast maatregelen uitvoeren om de nadelige gevolgen van herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken, zoals de aanleg van drainage zodat landbouw en woningen geen schade ondervinden. Waterschap Y vraagt zich af of dit allemaal onder hydrologisch herstel valt en of hiervoor een Wnb-vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y stuurt een e-mail via natura2000@brabant.nl naar de ecologen en hydrologen van de provincie, inclusief ontwerpprojectplan Waterwet met onderbouwing van de noodzaak om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, met het verzoek om alle maatregelen onder de vrijstelling Wnb uit te mogen voeren.

PROVINCIE:

De gebiedsecoloog stelt vast dat deze maatregelen noodzakelijk zijn om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De maatregelen zijn opgenomen in het ontwerpprojectplan Waterwet. Het ontwerpprojectplan Waterwet volgt de reguliere procedure van de Awb. Hiermee wordt ook voldaan aan de voorwaarden voor rechtsbescherming in relatie tot de Wnb. De provincie stuurt een e-mail/brief aan Waterschap Y dat er geen vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y kan de maatregel uitvoeren na doorlopen van de daarvoor geldende voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure.

E

In het Natura 2000-beheerplan staat als maatregel genoemd: hydrologisch herstel door beekherstel in Natura 2000-gebied X.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y voert (vrijgestelde) natuurherstelmaatregelen uit, samen met gemeente Z. Gemeente Z wil graag een fietspad aanleggen op de nieuwe kade en vraagt zich af of hiervoor een Wnb-vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y stuurt een e-mail via natura2000@brabant.nl naar de ecologen en hydrologen van de provincie, inclusief onderbouwing, waaronder een **voortoets** en het ontwerpprojectplan Waterwet, met het verzoek om alle maatregelen onder de vrijstelling Wnb uit te mogen voeren.

PROVINCIE:

De gebiedsecoloog stelt vast dat deze maatregel een gevolg is van de gebiedsgerichte aanpak en onmiddellijke samenhang heeft met de instandhoudings-/herstelmaatregelen (duurzame en slimme functiecombinaties). De gebiedsecoloog legt de voorgenomen maatregel inclusief onderbouwing (**voortoets**), in samenwerking met de initiatiefnemer, voor aan GS. GS besluiten dat er geen vergunning nodig is. De gebiedsecoloog bevestigt aan Waterschap Y dat er geen vergunning nodig is.

INITIATIEFNEMER:

Waterschap Y kan de maatregel uitvoeren na doorlopen van de daarvoor geldende voorbereidings- en rechtsbeschermingsprocedure.

(i) ONDERBOUWING OM AANSPRAAK TE MAKEN OP VRIJSTELLING

VOOR DE ONDERBOUWING VAN DE MAATREGELEN, OM AANSPRAAK TE MAKEN OP DE VRIJSTELLING, VERWACHTEN WE DE VOLGENDE INFORMATIE:

1. Een gedetailleerde projectomschrijving inclusief plattegrond/tekening.
2. Een beschrijving van het doel van de ingreep.
3. Een verwijzing naar de relevante instandhoudingsdoelstellingen, passende maatregelen en mitigerende maatregelen, zoals omschreven in beheerplan/aanwijzingsbesluit.
4. Bij een maatregel⁹ categorie A: Een verwijzing naar de instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen zoals omschreven in beheerplan en/of gebiedsanalyse/gebiedsdocumenten (die deel uitmaken van het beheerplan).
5. (I) Bij een maatregel categorie B, indien een verwijzing zoals bij punt 4 (nog) niet mogelijk is, een onderbouwing dat onderhavige maatregel strikt noodzakelijk (bedoeld) is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied;
(II) Bij een maatregel categorie C, indien een verwijzing zoals bij punt 4 (nog) niet mogelijk is, een onderbouwing dat onderhavige maatregel per saldo een positief effect heeft op de instandhoudingsdoelen;
(III) Bij een maatregel categorie D, indien een verwijzing zoals bij punt 4 niet mogelijk is, een onderbouwing dat onderhavige maatregel noodzakelijk is om de herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren, dan wel om eventuele nadelige gevolgen van de herstelmaatregelen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken
6. Bij een maatregel categorie E: een **voortoets** waarin de effecten op de relevante aangewezen habitattypen en -soorten van het Natura 2000-gebied of –gebieden voor de onderhavige maatregel inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij is de [effectenindicator](#) een nuttig hulpmiddel. En daarnaast een beschrijving waarom het gezamenlijk uitvoeren van de maatregelen/werkzaamheden efficiënter is en ook minder negatieve effecten oplevert dan het afzonderlijk uitvoeren daarvan (duurzame en slimme functiecombinaties).

⁹ Voor maatregel wordt ook maatregelen gelezen: maatregelen kunnen niet los van elkaar worden beschouwd; beschouwd kan alleen maar worden per saldo en dus per 1 project vooraf.

AERIUS-BEREKENING

Een AERIUS-berekening is niet nodig, omdat de mogelijke (tijdelijke) uitstoot van stikstof ten gevolge van de uitvoering van de maatregelen A tot en met E, wordt 'verrekend' met het positieve effect van de maatregelen die getroffen worden ten behoeve van de instandhoudingsdoelen. De mogelijke negatieve effecten van de stikstofuitstoot van deze maatregelen wegen niet op tegen de positieve effecten van de maatregelen ten gunste van de instandhoudingsdoelen. Dit is op één lijn met de toelichting van de Spoedwet aanpak stikstof waarin staat dat "De [...] vergunningplicht geldt [...] niet voor een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Dat soort projecten kunnen op grond van de voorgestelde wijziging in de toekomst dus zonder vergunning worden uitgevoerd, ook als zij voor bepaalde natuurwaarden in het gebied een zekere verslechtering van de kwaliteit kunnen veroorzaken." Een AERIUS-berekening is dus niet nodig voor de maatregelen A tot en met E van deze werkinstructie. Ook blijkt uit de Spoedwet aanpak stikstof dat voor emissies tijdens de aanlegfase geen Wnb-vergunning benodigd is¹⁰.

¹⁰ De vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies en niet voor structurele stikstofemissies in de gebruiksfase van het bouwwerk of werk, als gevolg van bijvoorbeeld bewoning, gebruik van een gebouw, of verkeer dat over een weg rijdt. Deze tijdelijke stikstofemissies en het feit dat de vrijstelling alleen geldt voor de gevolgen van stikstofdepositie (en niet voor bijvoorbeeld geluid- of lichtverstoring) maakt de vrijstelling partieel. De partiële vrijstelling houdt in dat de tijdelijke toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, die veroorzaakt worden door deze tijdelijk activiteiten of werkzaamheden, buiten beschouwing worden gelaten bij de natuurvergunning. De vrijstelling geldt ook voor aanlegactiviteiten van andere 'werken', zoals voor wegen, rioleringen, leidingen, waterkeringen, duurzame energieopwekking en energie-infrastructuren. In het geval er geen sprake is van een structurele stikstofemissies in de gebruiksfase, zijn deze activiteiten dus niet meer Wnb-vergunningsplichtig.